

Mieczysław Haftka

Malbork - Wielbark, woj. elbląskie. Stanowisko 24

Informator Archeologiczny : badania 18, 136

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wydobyty materiał archeologiczny znajduje się w trakcie szczegółowego opracowania i analiz specjalistycznych.

ŁODYGOWO, gm. Kiszelice
woj. elbląskie
Stanowisko 1

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadził dr Jan Michalski. Finansował WKZ w Elblągu. Pierwszy sezon badań. Grodziska z wczesnej epoki żelaza i wczesnego średniowiecza /XII-XIV w./.

Stanowisko znajduje się na wyspie położonej w centralnej części Jeziora Łodygowskiego. Prowadzili tu w 1909 r. niewielkie prace wykopaliskowe archeolodzy niemieccy odkrywając resztki grodu wczesnośredniowiecznego oraz ślady osadnictwa z wczesnej epoki żelaza. Poza tym natrafiono na resztki pomostu biegnącego od wyspy w stronę stałego lądu. Obecne oględziny stanowiska pozwoliły stwierdzić, że na powierzchni wyraźnie widoczny jest zarys wału na całym obwodzie wyspy, wypiętrzony ok. 1 m nad poziom majdanu. Jedynie w części południowo-wschodniej wału widoczne jest siodko, być może znajdowała się tutaj brama, którą wyjeżdżało się na wzniesiony wyżej pomost. Cała wyspa, mająca kształt mniej więcej okrągły i powierzchnię nieco większą niż 0,5 ha, porośnięta jest gęsto drzewami i krzewami co bardzo utrudniało prowadzenie badań. W bieżącym roku założono 3 wykopy o łącznej powierzchni 33 m². Znajdowały się one w południowo-zachodniej części stanowiska i obejmowały: wykop 1 część zewnętrzną wału, wykop 2 część zewnętrzną, wykop 3 majdan. W wyniku badań ustalono:

1. Na opisywanej wyspie znajdowała się grodziska wczesnośredniowieczne, którego chronologię w przybliżeniu można określić na XII-XIV w. Otoczone było wałem ziemnym, wzniesionym prawdopodobnie na szczątkach wału wczesnożelaznego, umocnionym płaszczem kamiennym i zwieńczonym przypuszczalnie jakąś konstrukcją drewnianą. Ta ostatnia mogła mieć szer. ok. 3 m i wewnątrz jej wypełniała zapewne glina i kamienie. Z zachowanych śladów nie dało się odczytać rodzaju drewnianej konstrukcji. Na wale odkryto duży żelazny topór z tkwiącym w tulejce ówiekiem oraz także żelazny grot oszczepu. U stóp wału znajdowały się 4 obiekty, z których dwa położone przy samym wale mogły być ziemiankami mieszkalnymi. Jedyne z nich /obiekt 2/ miał ściany wyłożone kamieniami. W jamach i ich najbliższym sąsiedztwie odkryto srebrną monetę, także pierścionek, rogowy grzebień, żelazną sprzączkę do pasa i kilka żelaznych noży. Na wale, w warstwie kulturowej majdanu oraz w obiektach znaleziono duże ilości ceramiki i kości zwierzęcych. Do cennych znalezisk należy odkrycie fragmentów szkieletów rybich oraz łusek.

2. Wcześniej na wyspie znajdowała się obrona z wczesnej epoki żelaza. Niestety podczas wznoszenia grodu wczesnośredniowiecznego, zniwelowano całe wnętrze wyspy nie pozostawiając ani jednego fragmentu ceramiki z tamtego okresu. Częściowemu zniszczeniu uległ także wał. Prawdopodobnie usunięto jego wewnętrzną część stawiając w tym miejscu wzniesioną już konstrukcję drewnianą. Tak więc zachowała się jedynie zewnętrzna część glinianego wału. Hipotezę taką wspiera fakt, że ceramika wczesnożelazna występowała jedynie na kulminacji wału i po jego stronie zewnętrznej. Całość materiału zabytkowego stanowia niezbyt liczne fragmenty ceramiki nawiązującej do ceramiki kultury kurhanów zachodniobałtyjskich.

Badania będą kontynuowane.

ŁUSZCZÓW, gm. Uchanie
woj. zamojskie
Stanowisko 1

patrz
epoka brązu

MALBORK-WIELBARK
woj. elbląskie
Stanowisko 24

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadził mgr Mieczysław Haftka. Finansował WKZ w Elblągu. Pierwszy sezon badań. Stanowisko wielokulturowe, osadnictwo z: wczesnej epoki żelaza, okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza, /XI-XII w./

Stanowisko położone jest na wschodniej, wysokiej krawędzi łoża Wiślanych, w obrębie niewielkiego półwyspu.

W czterech działkach o łącznej powierzchni 45 m² odsłonięto 7 obiektów archeologicznych, z których na szczególne wyróżnienie zasługują ślady wczesnośredniowiecznego domostwa o wymiarach 5,00 x 4,70 m. Granice zasięgu obiektu wyznaczały ciągi szarobrazowej, piaszczystej ziemi, doskonale czytelne na tle żółtego piasku, którym towarzyszyły ślady po rozłożonych słupkach. W południowo-wschodniej partii chaty odsłonięto koliste palenisko o średnicy 0,75 m wypełnione czarną, piaszczystą ziemią zawierającą węgle drzewne i drobne bryłki polepy. Domostwo posiadało wyraźny podział na dwie części oraz od strony zachodniej, szeroki na 1,5 m próczek. Inwentarz obiektu bardzo ubogi - zaledwie kilka fragmentów ceramiki i kości zwierzęce /krowa, zając/.

W odległości 6,95 m na południe od wyżej opisanego obiektu, odsłonięto zarys dużej, owalnej jamy /1,50 x 0,89 m/ wykazującej związek z licznymi śladami po słupkach. Brak warstwy kulturowej w obydwu obiektach, a zwłaszcza uboga zawartość wskazuje na krótkie używanie tych obiektów - XI-XII wieku.

Obiekty 3-6 w postaci płytkich jam wypełnionych brązowoszarą, piaszczystą ziemią, należy łączyć z działalnością ludności kultury oksywiekiej. Obiekt nr 7 fragmentarycznie odkryty, w postaci obszarnej jamy głęboko wkopanej w piaszczyste podłoże można wiązać z półziemianką z wczesnej epoki żelaza.

Badania zostały zakończone